

Smrtelné úrazy českých občanů v horách SR

Srovnání úrazovosti ve Vysokých a Západních Tatrách za poslední desetiletí (od r. 1995 do r. 2004) a smrtelné úrazy v ostatních pohořích SR

ČESKÝ HOROLEZECKÝ SVAZ
CZECH MOUNTAINEERING ASSOCIATION

Obsah:

1.	Úvodní poznámky a odkazy	2
2.	Smrtelné úrazy českých občanů ve Vysokých Tatrách (tab. 1-4)	3
3.	Smrtelné úrazy českých občanů v Západních Tatrách (tab. 5-8)	4
4.	Smrtelné úrazy v horách SR podle oblastních stanic HZS (tab. 9-15)	5

zpracoval: Tomáš F R A N K; 20. 2. 2005
Bezpečnostní komise ČHS

Zpráva BK ČHS
Text neprošel jazykovou redakcí.

1. Úvodní poznámky a odkazy

Vzhledem k sérii smrtelných úrazů českých občanů, ke kterým došlo v průběhu r. 2004 v oblasti Tater (zejména Vysokých, ale i Západních a Nízkých) ve Slovenské republice (SR) a k faktu, že SR podle sledování BK dlouhodobě figuruje na čelném místě z hlediska smrtelné úrazovosti v horském a horolezeckém terénu (odehraje se zde těchto případů výrazně víc než např. v samotné ČR, nebo ve všech alpských zemích dohromady), připravila BK na základě vlastních údajů a veřejných údajů Horské záchranné služby SR (HZS) základní informaci o počtech těchto událostí. Zdroji byly údaje HZS (zpracované do r. 2002 v případě Vysokých Tater, a do 4/2003 v případě Západních Tater), resp. soupis „Smrtelných nehod“ ve zprávě HZS, a údaje zpracované BK ČHS za léta 2001 – 2004 (viz též odkazy: [ZDE](#)). Bohužel nejsou v obou případech k dispozici údaje za období předcházející. Rovněž jsme v této informaci chtěli srovnat za stejné období případy ke kterým došlo v dalších horských oblastech v SR. I zde jsme však narazili na neúplná data. Srovnání dalších horských oblastí v SR (tabulky pro Nízké Tatry, Velkou Fatru, Malou Fatru a Slovenský Ráj) je tedy pouze doplňujícím údajem v závěru informace.

V základní části této informace byly pro srovnání použity pouze údaje z Vysokých a Západních Tater, tedy lokalitách, kde se odehrálo nejvíc těchto případů, a kde je počet smrtelných úrazů českých občanů srovnatelný i s úrazovostí domácích turistů a horolezců. Z ostatních horských oblastí SR jsou v tomtéž období (1995 – 2002) HZS hlášeny případy smrtelných úrazů Čechů spíše výjimečně; Nízké Tatry 4 případy (z toho 3x infarkt – parkoviště, na návštěvním okruhu zpřístupněných jeskyní apod., 1x sjezdové lyžování – náraz a překážku), Malá Fatra 2 případy, Velká Fatra 2 případy, Slovenský ráj 1 případ. Zajímavé je i srovnání obětí podle státní příslušnosti. Zatímco v případech Nízkých Tater, Velké i Malé Fatry, i Slovenského Ráje jsou obětmi několikanásobně častěji občané SR, a ve Vysokých Tatrách je počet obětí z řad občanů ČR a SR srovnatelná, v Západních Tatrách se tento poměr dokonce mění, a nejčastějšími obětmi jsou Češi (pokud by byly k dispozici pro srovnání i údaje z let 2003 a 2004, je možné, že by počet českých obětí převážil i v případě Vysokých Tater, vzhledem k tragické sérii případů z r. 2004). Vysokou úmrtnost lze ve Vysokých a Západních Tatrách rovněž vysledovat v případě Poláků, z dalších národností se zde opakovaně vyskytují už prakticky jen případy úmrtí Maďarů. Lze soudit, že tyto počty vcelku věrně odrážejí oblibu jednotlivých pohoří u zahraničních turistů.

Pozoruhodné je srovnání Vysokých a Západních Tater z hlediska příčin jednotlivých úrazů. Zatímco ve Vysokých Tatrách je nejčastější příčinou smrtelného úrazu pád (včetně vypadnutí ze stěny, zřícení se skalními bloky a další, typicky horolezecké úrazy), v Západních Tatrách je jako příčina nejčastěji uvedena Lavina. Zde se projevuje zejména odlišný geomorfologický charakter obou pohoří, ale i charakter činností a sportovních disciplín zde provozovaných. Odlišnost zde provozovaných sportů lze rovněž zachytit prostřednictvím věkové struktury obětí a příčin. V Západních Tatrách jde ve více případech o srdeční selhání nebo podchlazení osob starších padesáti let. Nejstarší českou obětí v Západních Tatrách byl ve sledovaném období třiasedmdesátiletý turista (vyčerpání a podchlazení), zatímco ve Vysokých Tatrách byl nejstarší českou obětí dvaadesátiletý turista, který spadnul z řetězů.

Poznámky:

- Srovnání z hlediska státní příslušnosti obětí mohlo být vzhledem k dostupným údajům provedeno pouze za období 1995 – 2002 v případě Vysokých a Západních Tater a za období 1995 – 2001 v případech zbývajících (byť s ne zcela kompletními údaji) – v případech, kdy jsou údaje k dispozici i za r. 2003 jsou tyto použity jako doplňující
- Celé období od r. 1995 do r. 2004, kdy lze údaje vzájemně doplňovat z více zdrojů je zpracováno pouze s ohledem na případy úmrtí Čechů, neboť BK nesleduje úrazovost cizinců.
- Údaje HZS byly v několika případech (z let 2001 – 2004) korigovány na základě informací BK (např. HZS nesleduje případy, v nichž byl postižený předán živý do další zdrav. péče a zemřel na následky zranění později, rovněž v jednom případě HZS uvádí totožnost neznámou, jde však o občana ČR, apod.), proto zde uvádíme větší počet českých obětí než uvádí ve své zprávě HZS.
- Informace zahrnuje všechny případy řešené HZS, tedy včetně např. sjezdového lyžování, případů náhlé smrti v civilizaci, nebo dvou případů pravděpodobných sebevražd

Na základě uvedených skutečností vydala BK ČHS 7. 7. 2004 [Základní informace pro zajištění bezpečnosti v horských oblastech SR](#)

2. Smrtelné úrazy českých občanů ve Vysokých Tatrách:

tab. 1

České oběti Vysokých Tater v letech 1995 - 2004										
1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Celk.
5	4	4	7	2	0	6	3	3	7	40

Zdroj: BK ČHS; HZS Oblastné středisko Vysoké Tatry

tab. 2

Příčiny smrtelných úrazů Čechů ve Vysokých Tatrách v letech 1995 - 2004	
Pád (vypadnutí ze stěny, pády po podklouznutí, pády při sestupu atd.)	25
Laviny (stržení nebo zavalení lavinou)	10
Náhlá smrt	1
Zasažení kamenem	1
Podchlazení	1
Příčina není známá	2
Celkem	40

Zdroj: BK ČHS; HZS Oblastné středisko Vysoké Tatry

tab. 3

Rozdělení obětí smrtelných úrazů Čechů ve Vysokých Tatrách v letech 1995 – 2004 podle věku a pohlaví		
Věkové rozpětí	Oběti celkem	Z toho žen
0 – 20 let	5	2
21 – 30 let	23	1
31 – 40 let	5	0
41 – 50 let	3	1
50 a více let	4	0
Celkem	40	4

Zdroj: BK ČHS; HZS Oblastné středisko Vysoké Tatry

tab. 4

Srovnání: rozložení obětí Vysokých Tater podle stát. příslušnosti v letech 1995 – 2002 (kompletní statistika za r. 2003 – 2004 dosud není k dispozici)									
Stát/r.	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	celkem
CZ	5	4	4	7	3	0	6	3	32
SK	4	2	2	6	4	8	5	4	35
PL	4	6	5	3	1	6	4	1	30
Celkem	13	12	11	16	8	14	15	8	97

Zdroj: HZS Oblastné středisko Vysoké Tatry

2. Smrtelné úrazy českých občanů v Západních Tatrách:

tab. 5

České oběti Západních Tater v letech 1995 - 2004										
1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Celk.
2	2	1	0	1	2	4	0	0	3	15

Zdroj: BK ČHS; HZS Oblastné středisko Západné Tatry

tab. 6

Příčiny smrtelných úrazů Čechů v Západních Tatrách v letech 1995 - 2004	
Laviny (stržení nebo zavalení lavinou)	7
Podchlazení(nebo celkové vyčerpání a podchlazení)	3
Pád (pády po podklouznutí, pády při sestupu atd.)	3
Náhlá smrt	2
Celkem	15

Zdroj: BK ČHS; HZS Oblastné středisko Západné Tatry

tab. 7

Rozdělení obětí smrtelných úrazů Čechů v Západních Tatrách v letech 1995 – 2004 podle věku a pohlaví		
Věkové rozpětí	Oběti celkem	Z toho žen
0 – 20 let	1	1
21 – 30 let	7	1
31 – 40 let	1	0
41 – 50 let	1	0
50 a více let	5	0
Celkem	15	2

Zdroj: BK ČHS; HZS Oblastné středisko Západné Tatry

tab. 8

Srovnání: rozložení obětí Západních Tater podle stát. příslušnosti v letech 1995 – 2002 (kompletní statistika za r. 2003 – 2004 dosud není k dispozici)									
Stát/r.	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	celkem
CZ	2	2	1	0	1	2	4	0	12
SK	5	1	1	1	0	1	0	0	9
PL	0	1	1	0	0	2	2	2	8
Celkem	7	4	3	1	1	5	6	2	29

Zdroj: HZS Oblastné středisko Západné Tatry

4. Smrtelné úrazy v horách SR podle oblastních stanic HS – srovnání podle státní příslušnosti obětí

tab. 9

Rozložení obětí Vysokých Tater podle státní příslušnosti v letech 1995 – 2002 (kompletní statistika za r. 2003 – 2004 dosud není k dispozici)									
Stát/r.	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	celkem
CZ	5	4	4	7	3	0	6	3	32
SK	4	2	2	6	4	8	5	4	35
PL	4	6	5	3	1	6	4	1	30
H	0	0	3	2	0	1	0	0	6
D	0	3	0	0	0	0	0	0	3
A	0	0	0	1	0	0	0	0	1
EST	1	0	0	0	0	0	0	0	1
B	1	0	0	0	0	0	0	0	1
NL	0	0	0	0	1	0	0	0	1
F	0	0	0	0	0	1	0	0	1
HR	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Celkem	13	12	11	16	8	14	15	8	97

Zdroj: HZS Oblastné stredisko Vysoké Tatry

tab. 10

Rozložení obětí Západních Tater podle státní příslušnosti v letech 1995 – 2002 (kompletní statistika za r. 2003 – 2004 dosud není k dispozici)									
Stát/r.	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	celkem
CZ	2	2	1	0	1	2	4	0	12
SK	5	1	1	1	0	1	0	0	9
PL	0	1	1	0	0	2	2	2	8
H	0	1	0	0	0	0	0	0	1
Celkem	7	5	3	1	1	5	6	2	30

Zdroj: HZS Oblastné stredisko Západné Tatry

tab. 11

Rozložení obětí Nízkých Tater podle státní příslušnosti v letech 1995 – 2002 (kompletní statistika za r. 2003 – 2004 dosud není k dispozici)									
Stát/r.	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	celkem
CZ	-	0	0	2	0	0	2	-	4
SK	-	1	1	0	1	1	5	-	9
PL	-	2	0	0	0	0	0	-	2
Celkem	-	3	1	2	1	1	7	-	15

Zdroj: HZS Oblastné stredisko Nízke Tatry

Pozn.: Z let 1995 a 2002 údaje chybí

tab. 12

Rozložení obětí Malé Fatry podle státní příslušnosti v letech 1996 – 2003 (kompletní statistika za r. 2003 – 2004 dosud není k dispozici)									
Stát/r.	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	celkem
CZ	0	0	0	0	1	0	1	1	3
SK	1	1	0	3	2	1	0	1	9
PL	0	0	0	0	1	1	2	0	4
H	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Celkem	1	1	0	3	4	2	3	3	17

Zdroj: HZS Oblastné středisko Malá Fatra

Pozn.: chybí údaj z r. 1995; k dispozici je však kompletní údaj z r. 2003

tab. 13

Rozložení obětí Velké Fatry podle státní příslušnosti v letech 1995 – 2002 (kompletní statistika za r. 2003 – 2004 dosud není k dispozici)									
Stát/r.	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	celkem
CZ	-	-	-	-	1	1	0	0	2
SK	-	-	-	-	3	3	4	4	14
YU	-	-	-	-	0	0	1	0	1
Celkem	-	-	-	-	4	4	5	4	17

Zdroj: HZS Oblastné středisko Velká Fatra

Pozn.: chybí údaje z let 1995 - 99; k dispozici je však kompletní údaj z r. 2003

tab. 14

Rozložení obětí Slovenského Ráje podle státní příslušnosti v letech 1995 – 2002 (kompletní statistika za r. 2003 – 2004 dosud není k dispozici)									
Stát/r.	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	celkem
CZ	0	0	0	0	0	1	0	0	1
SK	1	0	1	0	0	2	1	1	6
Celkem	1	0	1	0	0	3	1	1	7

Zdroj: HZS Oblastné středisko Slovenský raj

tab. 15

Slovenské hory celkem: rozložení obětí podle státní příslušnosti v jednotlivých letech (kompletní údaje jsou k dispozici pouze z let 2000 a 2001)										
Stát/r.	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	celkem
CZ	7	6	5	9	4	5	13	4	1	53
SK	9	5	6	7	8	15	15	9	5	77
PL	4	9	6	3	1	9	5	5	-	45
H	-	1	3	2	-	1	0	-	1	8
Ost.	2	3	-	1	1	1	1	1	-	10
Celk.	22	24	20	22	14	31	34	19	7	193

Zdroj: HZS – střediska